

Nr 462

Av herr **Hjalmarson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 27, med förslag till lag angående ändrad lydelse av punkten 4 av övergångsbestämmelserna till lagen den 27 maj 1955 (nr 255) om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).*

Enligt den utformning av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen som tillkom efter beslut av 1955 års riksdag skall varulager vid beskattningsarets utgång icke upptagas till lägre belopp än 40 % av lagrets anskaffningsvärde eller, därest återanskaffningsvärdet å balansdagen är lägre, sistnämnda värde, i förekommande fall efter avdrag för inkurans. På grund av särskilda övergångsbestämmelser skall emellertid — såvitt angår de beskattningsår för vilka taxering i första instans verkställles åren 1958 och 1959 — varulagret upptagas till 30 % av lagrets värde. Fr. o. m. det beskattningsår, för vilket taxering verkställles året 1960, skall varulagret upptagas till minst 40 %. I proposition nr 27 föreslås nu, att det fulla ikraftträdandet av 1955 års lagervärderingsregler skall uppskjutas till 1961 års taxering.

Såsom chefen för finansdepartementet anför i propositionen, skulle en lageruppskrivning till 40 % medföra påfrestningar på företagens likviditet, i främsta rummet för vissa större företag inom exportindustrien. Härigenom skulle företagens möjligheter till investeringar minskas. Eftersom de företag det här är fråga om är de inom den enskilda sektorn som har de största resurserna att göra sysselsättningsskapande investeringar, har denna fråga stor betydelse även ur arbetsmarknadspolitiska synpunkter. Vi finner därför departementschefens förslag att icke låta bestämmelserna om en uppskrivning av varulagret till 40 % träda i kraft vid 1960 års taxering väl motiverat.

Över huvud taget skulle en uppskrivning av varulagret från 30 till 40 % få följder, som enligt vår mening icke kan accepteras. Den skulle innebära, att beskattningen finge retroaktiv karaktär så till vida, att under en följd av år kumulerade orealiserade värdestegringsvinster, vilka icke hade något samband med verkställda affärstransaktioner och vilka uppkommit vid ett tillämpande av värderingsregler som varit lagligt tillättna, toges till beskattning. Likaväl som man vid inkomstbeskattningen undantager orealiserade värdestegringsvinster på anläggningstillgångar, uppkomna t. ex. på grund av penningvärdeförsämring, likaväl bör man i möjligaste mån undantaga

orealiserade värdestegringsvinster på vad som kan betecknas såsom ett normallager. Vinsten är även här av rent fiktiv natur.

Enligt vår mening talar redan dessa principiella skäl mot en uppskrivning av varulagervärdet från 30 till 40 %. Därtill kommer, att kostnadsläget inom industrien är mycket högt uppdrivet i vårt land. Även på längre sikt är det därför, med hänsyn till angelägenheten att hålla vår produktion och därmed vår sysselsättning på en hög nivå, påkallat att ej genomdriva en varulageruppskrivning, som ytterligare skulle skärpa företagets svårigheter.

Vi vill slutligen framhålla, att en utebliven uppskrivning av varulagervärdet skulle vara av betydelse även för den mindre företagsamheten, vilken för närvarande arbetar under mycket svåra villkor.

Under åberopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen, att det lägsta värde till vilket varulager vid beskattningsårets utgång må upptagas skall fastställas till 30 procent av lagrets anskaffningsvärde eller, därest återanskaffningsvärdet å balansdagen är lägre, sistnämnda värde, i förekommande fall efter avdrag för inkurans, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här för erforderlig författningsändring.

Stockholm den 7 februari 1959

Jarl Hjalmarson

Martin Skoglund

Ernst V. Staxäng

Leif Cassel

Carl Östlund

Einar Hægglom

Tage Magnusson

T. G. von Seth

Gunnar Heckscher

Karin Wetterström